

**Vetenskapen -
vad den är och inte är**

**Samerna -
samvetsfråga för Norden**

Det starkaste

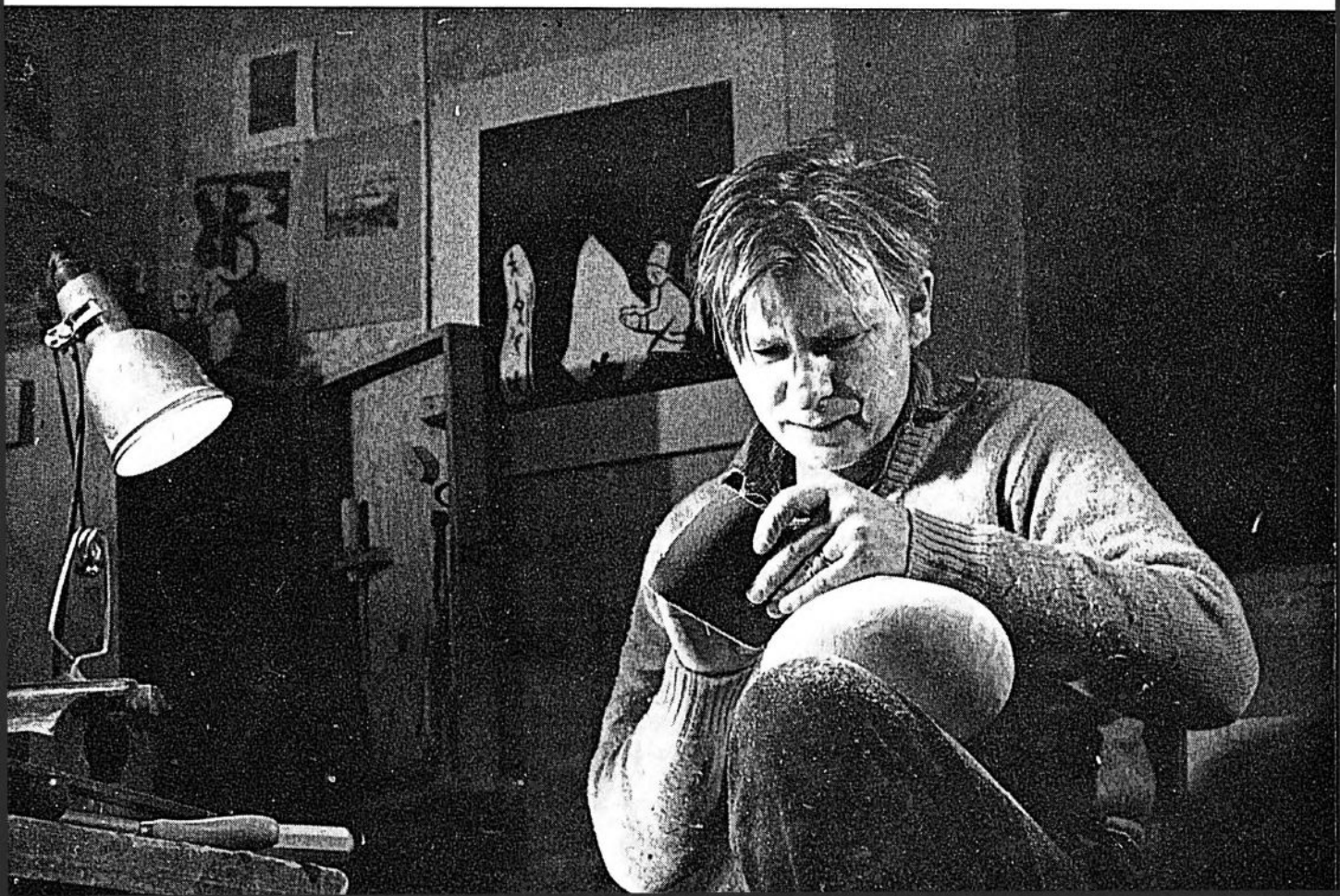
**De kastlösa -
Indiens dolda kapital?**

ny värld

I BILD

NR **6** 1968

Tidskrift för Moralisk upprustning

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING

Utgives av IDÉ och KULTUR

Utkommer en gång i månaden

Nr 6 - 1968

I redaktionen

Finn Harald Wetterfors

Jan Franzon

Gunnar Wieselgren

Lennart Sjögren ansvarig utgivare

Nordiska medarbetare

Einar Engebretsen Norge

Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS per år (12 nummer)

Sverige kr 20 —

Danmark dkr 25 —

Finland mk 17 —

Norge nkr 25 —

SVERIGE

Sveavägen 34 VI 11134 Stockholm

Postgiro 70 61 90 Tel 08/10 34 56

FINLAND

Postgiro 11 20 95 Helsingfors

NORGE

Sophus Lies gate 5 Oslo 2

Postboks 1243 Vikka Oslo 1

Postgiro 12 579 - Tlf 44 64 78

Fotografier och teckningar med tillstånd av
Sid 4—6 Gunnar Rönn 7 New World
News Danielle Maillifer 8—9 Keld Jørgen
sen 11 Channer

© NY VARLD I BILD

Tidskrift för Moralisk upprustning

Tryck Frank Varding Sarpsborg

Bilden på omslagssidan

Konstnaren Lars Pirak, Jokkmokk i sin ateljé Pirak är en av de samer som genom sin konst gör en väsentlig insats i dagens svenska kulturliv. Det andliga kulturarv samerna förvaltar och förmedlar kunde betyda mycket för Norden och för andra delar av världen. Inte minst där minoriteter annu väntar på att oin-skränkt tillerkännas sin berättigade plats i folkfamiljen. Om samernas plats i Sverige och samernas bidrag till hela folket handlar artikeln »Samerna — samvetsfråga för Norden» på sid 4 i detta nummer.

Trevlig osäkerhet

»Vi behöver en trevlig osäkerhet i stället för en otrevlig säkerhet», säger en ung demonstrant apropå dagens samhälle. En del andra invänder spydigt att vad vi nyligen sett på gatorna i olika europeiska huvudstäder snarare är en otrevlig osäkerhet.

Men så mycket är säkert att vi kommit in i en revolutionär situation i Europa. Mycket av revolutionsmetoderna och revolutionstekniken har hämtats från Asien. Inte bara Maos lilla röda bok men också gherao-tekniken — att arbetarna stänger in företagsledningen — som utvecklats i Calcutta för att inte tala om Mahatma Gandhis hungerstrejksmetod.

Har Asien något att ge Europa utöver revolutionsteknik? Något som har att göra med revolutionens innehåll? Man ställer sig sådana frågor när man sett kastlösa från New Delhis slumkvarter starta en social revolution som bryter ned kastskrankorna. Eller när arbetarledare i Calcutta, tranade i Moralisk upprustning, medverkar till att få slut på den längsta och mest förödande lockouten under senare år. Eller när ledare från bergstrakterna i Nordostindien, där gerillakrig rasar, säger att de i Moralisk upprustning funnit en större och mer genomgripande revolution än våldet.

Vi är vana att betrakta Indien som objekt för vår u-hjälp. Och u-hjälp behövs. Men Europa har kanske också något att ta emot.

Framtiden ter sig varken trevlig eller säker. Men den kunde få mening och innehåll om revolutionärer och reaktionärer i Europa är villiga att lyssna till och lära av dessa asiater.

Man laggar idag storre vikt vid utbildning och kunskaper, vetande och vetenskap an någonsin forr i historien Standigt far man hora att vi lever i forskningens tidsalder, i utbildnings samhället – expertsamhället Manniskans vetande växer i allt raskare tempo

Genom TV, radio, bocker, tidskrifter och tidningar kommer oss detta nya vetande tatt inpå livet For varje nytt problem valter specialister och experter en hel bokhylla i huvudet på oss i form av statistik och analyser av olika slag Resultatet blir en skrackblandad respekt for vetenskapen Nar man i en diskussion far veta att »vetenskapen sager», ja då vet de flesta att man maste ge sig

Samtidigt ar det någonting i oss som protesterar Manga gånger kan man sig liksom avsatt – for alla har val en god portion sunt fornuft och det ar val klart att man maste leva och handla och fatta sina beslut på egen hand Det expertvalde som breder ut sig ar en fara for den fria, sjalvständiga, ansvariga individen en fara for personligheten och darmed

VETENSKAPEN - vad den är och inte är

for demokratin Det borjar ga upp for en att sakkunskapen maste ha sina begransningar – som allt annat i varlden Ar det mojligt att komma fram till en riktig vardering av vetande och vetenskap, så att den far sin plats och vi var

Enligt en populär uppfattning ar vetenskap detsamma som en massa kunskaper, »vetenskapen ar ett ofantligt magasin av vetande» Detta ar milt sagt missvisande Vetenskapen ar namligen inte något statiskt, stilla staende Den moderna vetenskapen ar i varje fall i hogsta grad dynamisk, standigt i rorelse, standigt på marsch Nytt vetande gor gammalt vetande overflodigt antukverat Darfor haftar alltid något tillfalligt, overgaende vid vetenskapens resultat – man pamnns om Ibsens ord om att en normal sanning varar i ca tjuo år Vetenskaplig facklitteratur blir snabbt foraldrad – och satts efter nagra fa artionden undan i bibliotekens magasin, stora gravkamrar dit allt farre har sina vagnar Vetenskapen ar en nomad, den

måste alltid vara redo att ta ner sina talt

Den store forskaren ar inte ett ambulerande bokskap, mannen som går omkring och vet Det ar istället mannen som frågar, som lever bland det som vi inte vet! Vetenskapen oroar, den finner problem dar de flesta går tanklost forbi Varfor faller ett apple? Biljontals applen har fallit på denna jord, och miljontals människor har sett dem falla – utan att tanka narmare på det! Men så kommer geniet och iakttar och frågar Varfor faller ett apple – Why does an apple fall? Den store forskaren frågar som ett barn darfor att han forundrar sig som ett barn – dari ligger hans genialitet

Om nu nagon sager – Skulle vi inte tala om vetenskapens storhet? – så vill jag svara Det ar just om vetenskapens storhet som vi talar nu! Vetenskapens storhet ligger i dess eviga oro Vetenskapens byggnadsverk har ibland liknats vid en katedral – ja, men da skall vi också komma ihag att medeltidens katedraler aldrig blev fardiga Det ar på samma satt med

*Utdrag ur ett foredrag av
professor Eiliv Skard, Oslo*

vetenskapen Den norske biskopen Eivind Berggrav brukade tala om den gransoverskridande tendensen i religionen samma tendens ar karnan i vetenskapen Hari ligger vetenskapens storhet och harlighet – och begransning! For det ar klart att da vetenskapen standigt kan få komma fram till nya resultat som valter omkull de gamla – då kan den aldrig bli nagon tillforlitlig vapenbroder Den kan aldrig ata sig att underbygga nagon tro eller vantro, av vad slag det vara ma Den maste vara fri den maste få lov att vara en evig kattare protestant, opprorsman! Dess resultat ar tillfalliga, knappast nagon vetenskaplig teori bortsett fran vissa matematiska grundsatter, har forblivit oforandrade genom alla tider och kan darfor gora ansprak på evig giltighet Då jag en gång hade sagt något liknande under en forelasning kom en

nagot forvirrad student upp till mig och frågade »Ja, men vad ar da sakert? Finns det någonting som man med sakerhet kan halla fast vid?» Jag maste ge honom ett mycket personligt svar Jag tror att det finns djupa och eviga varden och sanningar som man verkligen kan bygga på Men dem kommer vi inte fram till genom bocker och forskning och vetenskap – de kommer på ett annat satt Har ar begrepp som tro och vilja och samvete de avgorande faktorerna Och, lat mig tillfoga dessa fundamentala varden och sanningar ar lika tillgangliga for alla, larda och olarda Annars vore det ju ganska illa!

★

Iden om ett idealsamhalle har funnits i tva tretusen ar I den man dessa tankar blivit omsatta i praktiken kan vi nog med ratta saga att spåren for skracker! Erfarenheten visar att varje grupp som far oinskrankt makt snart forsoker identifiera sina egna intressen med statens och darmed skapa en eller annan form for despoti, diktatur Makten fordarvar Så kompliserat som det moderna samhället har blivit så stor roll som det rent tekniska maskineriet spelar, ligger det nära till hands att ge experter ett allt storre inflytande Men vad slutet på den utvecklingen latt kan bli ser vi av de skrammande utopier som Karin Boye Huxley och Orwell beskrivit bilden av ett avpersonaliserat massamhalle, styrt av sjallosa experter Och det kan inte råda något tvivel om att det ar fran det hallet det storsta hotet mot demokratin kommer idag – det ar från det hallet som de totalitara tendenserna breder ut sig på ett omarckligt satt

Vi maste på alla satt respektera vetenskapens ideala sanningsstravan Den hoga varderingen av sanningen som sådan ar en av de sena och en av de adlaste frukterna av var kultur utveckling Men vi maste vara klara på att varje vetenskapsman i sin forskning liksom varje annan manniska inom sitt verksamhetsfalt påverkas och dirigeras av sina manskliga kanslor, av sympatier och antipatier den absoluta objektiviteten ligger utanfor och ovanfor en manskas formaga Som bekant ar det bara 10 % av ett isberg som syns ovanfor havsytan Resten, 90 % doljer sig darunder En psykolog har sagt att denna bild kan tillampas på manniskan det ar knap

Forts sid 14

SAMERNA - samvetsfråga för Norden

Av Gunnar Wieselgren

Den 19 april avgjorde högsta domstolen i Norge ett mål genom vilket två svenska samebyar – Telma och Saarivuoma – och jordbrukande same mer från de två byarna vann ett skadeståndsmål mot den norska vattenfallsstyrelsen

»Det verkar som om domarna i Oslo enbart sökte finna vad som var rätt enligt lag och havd vunnen rätt utan hansynstagande till eller avvägning mot eventuella politiska och ekonomiska konsekvenser. Det är vi same inte vana vid», sade en sameledare till mig för någon tid sedan, när vi diskuterade detta mål. Han menade att det skulle kunna bli en vändpunkt för samernas rättsliga ställning i Norden.

När man hör en representant för den äldsta minoriteten i vårt land på detta sätt säga vad han tänker och känner om ett fall som detta, blir den diskussion som fortsätter i landet om både minoritets- och rasproblem i England, USA och andra länder plötsligt närgående och konkret. Det djupt rotade rättsfördömlighetsmedvetandet som

är en av vårt folks bästa traditioner utsatts för en chock och man önskar att den skulle leda till att det som är fel ställs tillrätta.

Vårt förhållande till den äldsta minoriteten i landet är så mycket viktigare som under senare år allt fler språkligt minoriteter blivit en del av vår befolkning genom inflyttning. Utan att gå in på frågan i hela dess vidvid vill jag här beröra några av de problem man möter när man konfronteras med samernas kamp.

Under ett samtal nyligen med Erik Pokka, socialassistent och same från Rensjon i Kiruna, kom frågan om rätten till land och vatten på tal. Erik Pokka sade: »Vi same har i flera år arbetat på att hävda rätten, först och främst rätten till landet. Men genom gruvdrift och vattenregleringar har renbetesområdet blivit mindre och därigenom har man varit tvungen att minska renhjordarna. Många kan där för inte längre leva på rennaringen utan måste skaffa sig bönor har i Kiruna.» Pokka berättade hur i hans familj den äldre brodern stannat vid

rennaringen och han själv varit tvungen att söka sig ett annat arbete.

»Frågan om rätten till landet är en allvarig realitet för min familj», berättade Pokka vidare. »När man nu skall öppna en ny gruva har uppe, kommer den att ligga mitt på en av renarnas flyttningleder, och det finns inga andra flyttningleder där som kan utnyttjas. Vi har tidigare haft erfarenheter av vad denna sak innebär här i Kiruna. I början sådes det att flyttninglederna inte fick stängas, men utvecklingen hade trots allt sin gång», sade han.

Ett faktum är att samerna torde vara ensamma i Sverige om att inför domstol företrädas av sin motpart. Kammarkollegiet företrädde till exempel samerna när det gällde mål mot Kronan om skador till exempel i samband med sjöregleringar. Samtidigt är det just kammarkollegiet som för statens talan mot samerna när det gäller till exempel renbetesmarkerna.

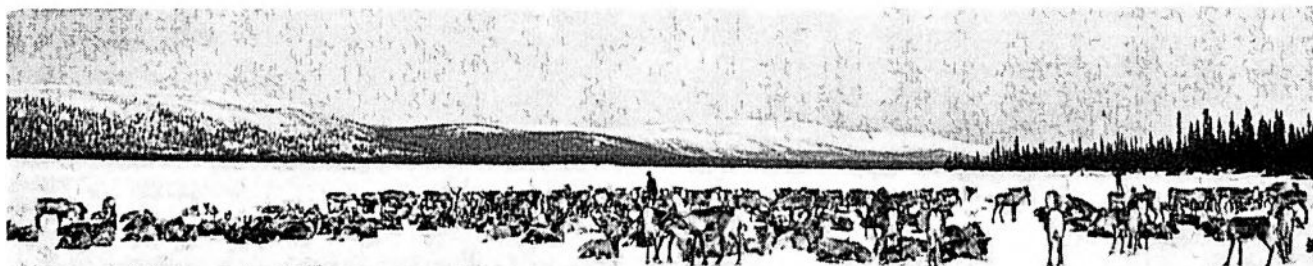
Ett av de flagrantaste exemplen på hur samerna utsatts för förmyndarskap är den så kallade lappfonden. Den

Kampen mellan minoriteter och majoriteter är den dynamiska kraften bakom de flesta revolutionära strömningar i världen i dag.

Vi står inte utanför dessa motsättningar. Nordens folk är inte längre några homogena folk. I Sverige finns ett 50-tal nationella minoriteter (minst 5% av den totala befolkningen har invandrat sedan kriget). Vi har många språkliga minoriteter (ca 300 000 människor har finska som modersmål) och minst ett 20-tal religiöst, kulturellt och socialt helt olikartade grupper.

Alla dessa minoriteter, liksom de många olika åsiktsminoriteterna vill bli tagna på allvar, vill vara med och forma framtiden.

Installationen till den äldsta folkgruppen i Sverige – samerna – visar mer än många ord vad som är akta i installationen till minoriteter av vad slag det vara må.

består av det ekonomiska vederlag som samerna tilldelas kollektivt som ersättning för områden som de frans domts nyttjanderätten till. Men det är en statlig myndighet och inte samerna som är så länge bestämmer över fondens medel.

Detta är ett par exempel som kan visa betydelsen av den norska högsta domstolens beslut för samernas rättskamp. Den svenske sameombudsmanen Tomas Cramer förklarade för Dagens Nyheter att »domen får mycket stor principiell betydelse när det gäller att fastslå samernas privaträttsliga rätt till land och vatten, som de haft sedan urminnes tider. Tidigare har både den svenska och den norska staten ansett att denna rätt var en angelägenhet mellan staterna. Domen i högste rätt ändrar denna syn. Nu får man erkänna samerna som en part att förhandla med, en part som inte utan vidare behöver avstå från dylika områden».

Det har varit kannetecknande för samernas ställning sedan 50 år tillbaka att de aldrig haft något att säga till om. Domen stärker samerna som folkgrupp. Vad det betyder för att bevara samerna som speciell etnisk grupp ligger i »öppen dag», slutar Cramer.

Men frågan har inte enbart en rättslig karaktär. I sin studie »Samerna i det svenska samhället» i Sociologisk Tidskrift nr 1 1967 säger professor Edmund Dahlström att samtidigt som den enskilde samens star inför frågan om sin och sin familjs existens så är själva kärnfrågan en målsättningsfråga. »Man har anledning att fråga sig om det inte finns skal att göra något för att ge samerna möjlighet att utvecklas i egenskap av etnisk grupp».

Man kan inte smussa undan problemet genom att tåga och låta utvecklingen ha sin gång eftersom uppenbara värden star på spel. De villkor under vilka samerna lever är ohållbara. Vinterns renkatastrof har belyst detta. Kombinationen av statligt förmyndarskap och »hansynslös» bortrationalisering förefaller inte etiskt försvarligt. Det framträder en klar parallell med indianerna i USA. »

Dahlström påminner om att Sverige dock 1952 ratificerade konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. »Först sedan de nordiska länderna i denna punkt sopar rent för egen farstu kan de med rent samvete

Renvaktaren använder sig av moderna transportmedel.

agna sig att kritisera andra länders minoritetsproblem», slutar professor Dahlström.

I sin kommentar till denna artikel säger rektor Lennart Wallmark vid samernas folkhögskola i Jokkmokk i »Bland Sveriges Samer» 1966-67 att en dialog måste komma till stand, en dialog mellan samerna i vårt land som en etnisk minoritet och majoritetsbefolkningen. Och den kunde komma till stand i sommar. »Denna dialog», säger han, »utgör i dagens värld även ett nödvändigt och uppförande prov på den svenska majoritetsbefolkningens – ytterst representerade av riks-

dag och regering – djupaste demokrati och ett enkelt, svart men praktiskt steg för vårt land när det gäller världens livsnödvandiga medborgare demokrati. Varje drojsmal är farligt – för båda parter. Ett självständigt samefolk med möjligheter att förverkliga sig självt efter Guds plan har mycket att ge åt världen idag», menar rektor Wallmark.

Mot denna bakgrund frågade jag samekonstnaren Lars Pirak i Jokkmokk vad samekulturen har att ge till andra delar av Norden och världen.

»Jag förstod på ett nytt sätt», svarade han, »vad vi samer har att ge

Renskyljningen är en svår konst.

till andra och likaså vilka nya impulser vi kan få, när jag en gång fick tillfälle att komma till en konferens för Moralisk upprustning i London. Där träffade jag bl a dr Frank Buchman och Peter Howard. De utstrålade styrka, hopp och tro inför framtiden. Inte minst tron på vad de små befolkningsgrupperna och kulturerna hade att ge till världen. Detta understök för mig att vår samekultur är en andlig kultur och att vi samer måste vidareutveckla vår kultur framför allt på det andliga planet.»

På frågan om vad som kan ge samekulturen vidare växtkraft, sade han att han »gäller det framför allt den lapska människan. Hon måste kunna trygghet. Jag är mycket medveten om

att många samer för närvarande har det ekonomiskt svårt. Men det finns också en inre trygghet som människans behov och den kommer genom förändring i människan själv. Det är en verkligt fin väg. Och det är något som behövs.»

Per Simma, som är ordningsman i Idivuoma by, berättar om hur denna förändring kan lösa gamla motsättningar mellan befolkningsgrupper. Nyckelordet i den förändringen var det enkla ordet 'förlat' säger han och fortsätter

»Jag har sett snett på svenskarna, men nu är det borta. Det var mötet med Moralisk upprustning som för mig betydde en ny inställning och en ny kontakt med svenskarna. Denna nya inställning började när jag blev

Per Simma

bekant med svarta människor med hjälp av svenskar på en konferens för Moralisk upprustning i Caux i Schweiz. Där upptäckte jag också i verkligheten det klasslösa samhället.»

När samtalet kommer in på samefolkets framtid, så bränner det till hos Erik Pokka. Man möter i honom en övertygad man. Han hävdar att det trots svarigheterna är flera unga samer som vill ta upp rennaringen. Men samekulturens framtid beror lika mycket på de samer som lämnat det traditionella yrket, menar Pokka och framhåller att »samerna är inte en yrkesgrupp utan en folkgrupp med väsentliga andliga värden.

Laestadius' grund finns ännu kvar. Även de som ej är aktivt engagerade i laestadianismen har dock grunden kvar. Genom den samiska livsformen har samerna kanske längre än andra bevarat medvetandet om att man har ansvar för andra», slutar Pokka.

Den nordiska samebefolkningen har något väsentligt och omistligt att ge de nordiska folken i dagens urbana serade och materialistiska liv. Samefolkets kamp kan lara oss att rätt förstå, värdera och ge utrymme och utvecklingsmöjligheter åt samefolket och samekulturen. Gör vi det kommer det också att göra oss medvetna inte bara om de svårigheter utan också om de möjligheter som de andra minoriteterna i vårt folk erbjuder.

I takt med att vi förverkligar vår demokratiska livssyn på hemmaplan kommer utan tvivel Norden, som ofta varit monsterbildande för andra länder, att även i detta avseende kunna bli en förebild.

På väg ner till höstbetet

Falska mål för nästa generation?

Stadsfullmäktiges v ordf i Salzburg tar emot »Luta Er ut»

Har Europa satt upp falska mål för de kommande generationerna? Det är den fråga som ställs av »Luta Er ut» – Sa sammanfattade nyligen *Luzerner Neueste Nachrichten* den största tidningen i Mellanschweiz, sina intryck av europashown, som nu turnerar i Schweiz. Det skedde mot bakgrunden av studentdemonstrationerna i olika europeiska huvudstäder under den senaste tiden.

Tidningen berättade att många av de 50 deltagande i shown från 15 länder var universitetsstudenter, som tillsammans med professionella skådespelare och andra yrkesmän genomförde denna demonstration för »enig

het mellan klasser, raser och nationer»

Deras sätt att demonstrera för ett Europa som finner enighet genom att luta sig ut och ta ett gemensamt ansvar för resten av världen har blivit uppmärksammat inte minst av gymnaster och annan skolorngdom. Den europeiska gruppen har inbjudits att ta kontakt med många skolor och här använt varje tillfälle att engagera Europas ungdom för ett mål som innebär lika mycket förändring för individen som av samhällsstrukturen.

Till Luzern kom »Luta Er ut» från Salzburg och Österrike. Där hade de

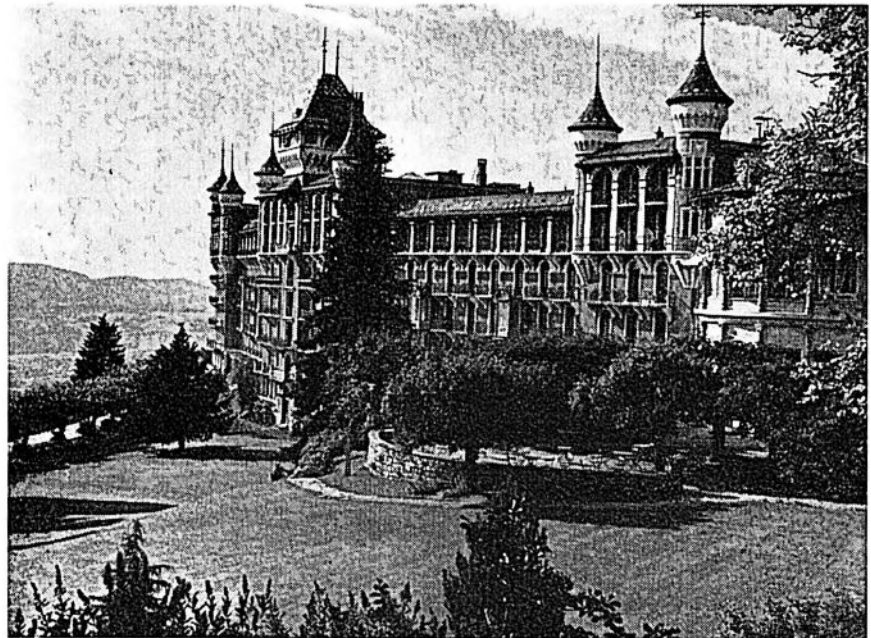
spelat för fulla hus i Salzburgs traditionsrika opera, Landstheater. Vid premiären var bl a provinsens guvernör, stadens borgmästare och vice borgmästare, fackforeningsledare, ordföranden för skolstyrelsen samt chefen för Salzburg Radio närvarande.

Skolstyrelsen arrangerade en särskild skolföreställning för 700 elever. Dessutom uppträdde gruppen för 1400 lärare, samlade till årskongress.

»Man kan inte ignorera utmaningen i »Luta Er ut», skrev *Demokratisches Volksblatt*. »Det är hög tid att ett nytt Europa öppnar sina dörrar mot världen.»

CAUX— dynamisk atmosfär

»Svagheten med Europa idag är att människor där inte hatar tillräckligt», sade chefredaktören för den indiska tidskriften *HIMMAT* Rajmohan Gandhi vid världskonferensen för Moralisk upprustning i Caux (bilden) i början av juni. »Ni hatar inte det onda tillräckligt», fortsatte han. »Ni hatar inte bekvämlighet, begär och själviskhet. I Asien respekterar vi dem av era ungdomar som är på jakt efter ett nytt slags samhälle. Men det ni vill riva ned vill vi ha. Problemet är varken överflödet eller fattigdomen utan människors inställning till varandra. Ingen ide som inte leder till att människan själv förändras förtjänar idag att kallas revolutionär. Vad som skett under de senaste trettio åren genom Moralisk upprustnings revolutionära

ide visar att de svåraste problemen kan lösas genom under som sker i människor», sade Gandhi.

Sedan 1946 har 160 000 personer från 120 länder deltagit i cauxkonferenserna. I sommar äger en serie

konferenser rum där Jean Rey, ordförande för EEC, beskrev nyligen de karakteristiska för Caux, som »den utomordentligt dynamiska atmosfären i vilken viktiga problem i världen idag angrips på ett så realistiskt sätt.»

Chamun Lal arbetar nu på Delhis avstjältningsplats och hade tidigare som upp
hundar och strypa eller forgifta dem »Jag brukade hålla till på Cannaugt Pl
cen'rum) På dagen agnade jag mig åt kortspel och på natten överföll jag dem
pengar till och tog tillbaka pengarna. När jag var berusad tyckte jag att de män
som flugor. Av mina sju barn dog fyra av undernäring därför att jag inte ha
Ranjit Singh kom hem från Panchgani och sa till mig 'Om en snall man blir
ingen som märker någonting. Men om du blir annorlunda så kommer hela kolon
Jag beslutat att sluta med alla mina lortiga vanor och förändra hela mitt liv. Jag t
till ro. Förran vi kommer upp ur den rännsten där vi alla befinner oss -

Ranjit Singh introducerar Rajmohan Gandhi i Ha
låga. Om vi kan förändras så kan alla i detta fo
stort inte genom nya planer utan genom nya män

De kastlösa - INDIENS DOLDA KAPITAL?

Det finns omkring 100 miljoner kastlösa i Indien. Mahatma Gandhi kämpade för deras rättigheter och gav dem namnet »harijans» (Guds barn). De har nu fått fulla medborgerliga rättigheter. Dessutom har en viss procent av alla statstjänster och platser vid utbildningsanstalter reserverats för dem. De är väl representerade i parlamentet.

Men i praktiken har kvardrojande fordomar i kombination med ekonomisk misär och apati medfört att ingen grundläggande förändring ägt rum i de kastlösas ställning.

I New Delhi finns Indiens största koloni av kastlösa, Harijan Basti. Gandhi bodde ofta där. Kolonin har 15 000 invånare. En del av dem bor i stora hyreshus, de flesta i lerhyddor

utan elektricitet, vatten eller avlopp. Medelinkomsten är 100-150 rupees i månaden. De flesta arbetar som so-pare, kloakrengörare, springpojkar och chaufförer.

En verklig strukturförändring har ofta omintetgjorts av samvetslösa profiterer. De säljer kommunala jobb för 300-400 rupees, de säljer traspryt som orsakat blindhet och ett stort antal dödsfall och de lånar ut pengar till ockerrantor (ibland 25%) för att betala spelskulder. Om inte ett kraftigt initiativ kommer från de kastlösa själva kan inga lagliga åtgärder komma åt dessa profiterer. Panchganikonferensen i januari 1968 inspirerade de kastlösa till ett sådant initiativ. En social revolution är sedan dess på väg i kolonin.

Vid Panchganikonferensen i maj 1968 deltog 16 från Harijan Basti. De skrev ett skadespel om sina erfarenheter. Den sensationen inträffade att brahminer och hogkastiga maratter från en by nära Panchgani inbjöd dem och deras skadespel till sin by. Manghundraåriga kastskrankor brots ned. Man får en känsla av den situation som de kastlösa befunnit sig i, när man hör Ramji Lals historia. Han är en 60 år gammal harijan, en man som inger respekt. Han säger:

»Anda sedan jag var litet barn 1914 har jag sett hur man hindrat oss från att dricka från samma brunnar som andra. Vi fick inte vidröra något. Vårt folk gick utan kläder och vi trodde att vi var de lägsta av de låga. Jag brukade fråga Gud: 'När skall det bli

t att fånga lösa
ce (New Delhis
som jag forlorat
g slogs med var
sorjt för dem
pattare så är det
att märka det
ker inte slå mig

↑ Vijander Singh och Mange Ram Vijander -Den 9 april i år hade jag slagit en annan man knock out Han låg hjälplös i rannstenen medan jag gick min vag Jag motte Mange Ram som varit i Panchgani Han la handen på min skuldra och sa 'Har du nånsin tänkt på vad du kan göra för andra — särskilt för folket i denna koloni och för hela Indiens folk?'

Jag svarade att jag var en alkoholist som slog folk knock out när jag var berusad Men han envisades med att säga att jag hade en stor uppgift Mitt i natten vaknade jag och frågade mig själv Kan jag verkligen förändras? Gud sa till mig Ja du kan bli en ny människa

Nästa morgon gick jag till Mange Ram och vi besökte den man jag misshandlat kvällen före Jag grep tag i hans fotter och la mitt huvud på dem och bad honom om förlåtelse för vad som hant den föregående kvällen Sen den dagen har jag inte rört en droppe sprit och jag har börjat kampa för att befria mitt folk från det som hållit dem fångna i århundraden Jag känner mig lika ansvarig för Indien som vår president -

an Basti -Vi är de lägsta bland de
förändras Vårt folk kommer att bli
skor -

Harbijan Ahuja fackforeningsledare är 29 år gammal och har varit arresterad 28 gånger för facklig och politisk agitation Jag tanker kampa i Moralisk upprustnings revolution i Amerika kampar raserna med varandra i Indien har vi kastskillnaden och annat som är oratt Om vi kan finna en lösning så kan vi hjälpa Amerika En del av oss får kanske en kula i oss på samma sätt som Martin Luther King Men det som betyder någonting är inte om vi får en kula i oss men om vi får ett nytt Indien Det kommer att bero på människor som finner ett svar till hat och själviskhet Vi har i Harijan Basti har satt igång en revolution Vi kommer att göra slut på klasskamp och raskamp i Indien Amerika Rhodesia Mellersta Östern — överallt -

slut på detta tyranni?' Och han sade till mig 'Den dag da arlighetsens och sanningens tidsålder brutit in i detta land da kommer tyranniet att försvinna'

Under arens lopp har jag noga undersökt varje organisation eller rörelse men utan att finna sanning och arlighet En dag inbjöd mina vänner mig till ett mote för Moralisk upprustning Jag frågade dem vad det stod för De berättade för mig om dess fyra absoluta moraliska normer Jag beslutade att förändras, och den dagen fann jag det jag sökt efter hela mitt liv Under asterstoden av mitt liv vill jag med allt vad jag har kampa för Moralisk upprustning »

Har presenteras några av den unga generationen från Harijan Basti

»Kan de onda krafterna i människan förvandlas? Eller är vald och blodig revolution det enda sättet att förändra det bestående?» Det frågade mig nyligen en gymnasist. Vi var både skakade över mordet på Martin Luther King och attentatet mot Rudi Dutschke i Berlin. Vad skulle jag svara?

Som ung var jag idealist och ville inte tro att människorna kunde utöva verklig ondska mot varandra. Men under kriget blev jag angiven av en kamrat, och Gestapo kom och hämtade mig mitt i natten. Under de följande veckorna upplevde jag saker som tvang mig att revidera min syn på människorna. Den nazistiska diktaturen utvecklade en djävulsk ondska. Och vi skall vara tacksamma för de goda krafter i folket som tog upp kampen för frihet och rätt. Men mitt i befrielsedagarnas glädjerus var det något jag måste lara mig.

Kort efter kapitulationen var jag tillsammans med några kamrater i hemmafrenten på Akershus fastning i Oslo. Var uppgift var att vakta

var det vi som hade makten! Och vi gav dem straffexercis »Achtung! Hin legen! Achtung! Kriechen! Los, Mensch.» De svettades. En av dem bad mig om vatten. Jag fick tag i en full hink och slog vattnet i ansiktet på honom och ned utefter ryggen. Mina kamrater skrattade.

Samma eftermiddag tittade jag in till »Rängen» som jag varit internerad med på Grini. Jag måste berätta det här för honom. Han lyssnade intensivt. Det var fint, tyckte han. »Du skulle bara ha tagit i hardare.»

Jag märkte att jag blev populär på den historien, så jag berättade den för flera av mina fängelsekamrater. Populär – men inte glad. Jag hade en gnagande känsla av att detta inte var som det skulle. En dag kom det som en chock. »Det finns ingen ursakt», sade mitt samvete. »Det var genom ruttet, det du gjorde.»

Innerst inne visste jag att det var sant, och jag föraktade mig själv. Det var svart att acceptera den bittra sanningen då den gick upp för mig i min natur. Fanns spiran till samma ondska som jag hade anklagat nazisterna och tyskarna för.

som har skapat henne till sin avbild. Jag lärde mig av erfarenhet att hat och hämndlystnad, likaväl som tens densen till vald och känslan av skuld, genom Guds kraft kan förvandlas och ersättas av en brinnande önskan om att möta de största behoven hos en skild människa och hela folk.

För mig betydde det att satsa allt på moralisk upprustningskamp för ett nytt Tyskland. Från våren 1949 deltog jag i arbetet på att andligen återuppbygga det landet. Jag glommer aldrig de ord en av förbundsrepublikens regeringsmedlemmar yttrade: »Under många år har det tyska folket lovprisats, understött och försvarat en politisk illusion. Resultatet blev ett granslost lidande för Europa och världen, och skulden är Tysklands. Vi kan radda vårt land endast genom att fostra ungdomen i en ny anda. Tyskland behöver moralisk upprustning som grundval för sin demokrati.»

Denna kamp fortsätter idag med full kraft – för Tyskland liksom för alla länder. Den gäller hela världen. Ingen sentimentalitet och inget moraliserande kan göra om världen. Frihet, rättfärdighet, broderskap är grundvärden som vi varken kan arva eller få som gåva en gång för alla. Varje ny generation måste själv tillkämpa sig dem. Demokratier förverkas eller förloras av de människor som talar i dess namn.

Att satsa på en förändring av människan är kanske en fråga om tro. Men att tro att samhället kan förändras utan en förändring av människan är dårskap. Ingen är mer reaktionär än den som kräver en förändring av världen men vägrar att själv bli annorlunda.

Våld ger inget svar till den misstro, den avund eller fruktan, det hat och begär som när de destruktiva krafterna.

Moralisk upprustningsalternativ till våldets revolution är en revolution som går ända djupare – en revolution i själva människans natur.

För när vi lär oss att lösa problemen i människan själv på ett drastiskt och genomgripande sätt och i världsomfattande mått kommer folken att fortsätta på sin odesväg mot vald och förstörelse.

Nordens folk skulle, om de löste dessa problem genom en andlig revolution, kunna visa vägen till ett nytt slags samhälle och till ett konstruktivt förhållande mellan nationerna.

DET STARKASTE

Av Leif Hovelsen

gestapomannen som var fängslad där. Ett par av oss som tidigare suttit i koncentrationslägret på Grini stod och pratade ute på fängelsegården, när den engelska militärpoliserna kom med en ny transport av krigsfångar. Tyskarna hade Luftwaffe-uniformer på sig och sade att de var officerare i flygvapnet. Det gick som en stöt genom oss. Där stod ju den hatade lagerkommendanten från Grini och hans brutala hantlangare – de som hade skapat angst och elände för tusentals människor!

Och nu stod de där och spelade oskyldiga! »Officerare vid flyget! Det var det fräckaste vi hört!» Vi gick bort till dem. Vi märkte på deras blickar att de kände igen oss. Men nu

Jag insåg att den som bar på hat och hämndbegär, den som använder vald, han gör vald på det bästa i sig själv. Han förråder också det bästa i sina medmänniskor. Den onda handlingen skapar skuld – och skulden måste man antingen bekänna och söna eller också driver den människan till nya onda handlingar. Den slags skuld som jagade Hitler och Stalin och som vi alla har erfarenhet av i en eller annan form, den kan inget politiskt system och inte heller den mest moderna teknik befria oss från.

Då jag började första avgrunden i min egen natur, insåg jag också behovet av förändring. Jag upplevde mysteriet att människan trots alla sina fel och all sin ondska älskas av den Gud

Les Dennison, byggnadsarbetarnas ordförande i Coventry England (t v) tog under sitt besök i Indien tillsammans med engelska fackföreningskolleger kontakt med bl a indiska hamnarbetare Här tillsammans med bl a S Moltra, ordförande för ett av hamnarbetarförbunden i Bombay

Jap de Boer

1920—1968

Jap de Boer kom från en hollandsk arbetarfamilj Hans far som var lantarbetare gav honom en brinnande tro på arbetarnas uppgift att ena och leda Europa och världen Denna tro höll han levande tvärs igenom svalten och umbarandena i ett tyskt tvangsarbetslager under sista världskriget

Efter kriget återvände han till Tyskland Där arbetade han, i Moralisk uppdriftnings tjänst, nära samman med de tyska fackföreningsledare som ville bygga upp en enad, stark och demokratisk fackföreningsrörelse

Hans erfarenhet och övertygelse gjorde honom under senare år till en vän och fortrogen till statsman, arbetarledare och industriman i många länder från Europa till Japan och Australien

Storre delen av sitt sista levnadsår tillbringade han i Nya Guinea, inbjuden dit av politiska ledare som ville styra detta land till självständighet utan våld Hans upplevelser i New Guineas djungel är en modern sann saga, en 1900 talsversion av Apostla gärningarna

På väg hem till Holland besökte han Filippinerna Indonesien och Panchgani, Indien Utanför Bombay omkom han i en flygolycka

Indien — Bojkott inhiherad

En planerad bojkott av engelska skepp i indiska hamnar i början av maj inhiherades, innan den blev satt i verket, genom att missförstånd kunde klaras upp Det indiska hamnarbetarförbundet hade förklarat bojkotten som en reaktion mot den installation bland brittiska arbetare som man ansåg kommit till uttryck genom en hamnarbetardemonstration utanför parlamentet i London till stöd för parlamentsledamoten Enoch Powells omskrivna rastal

I indiska tidningar gjordes det gällande att inte mindre än 10 000 hamnarbetare demonstrerat i London I själva verket var det 300-500 arbetare enligt observatorer i London Många av dem kom från en del av hamnen, som skulle stängas och var därför radda för att bli arbetslösa

Nyheter i den indiska pressen skapade dock en reaktion i Indien »Vi är skakade över att den engelska fackföreningsrörelsen, som vi hyser så stor respekt för, skall tillåta rasfanatism i sina led», uttalade ordföranden för hamnarbetarförbundet, S R Kulkarni, då han redogjorde för den planerade bojkotten

Men plötsligt ändrades planerna på en bojkott på ett möte för 10 000 arbetare i Bombay den 6 maj En grupp engelska fackföreningsmän, som var i Indien i samband med Moralisk uppdriftnings program, hade uppsökt Kulkarni och försäkrat honom om att engelska hamnarbetare aldrig skulle ge sitt stöd till en extrem raspolitik Liknande uttalanden hade kommit från Frank Cousins, den brittiska transportarbetarförbundets generalsekreterare, och Hans Imhoff,

generalsekreterare för den internationella transportarbetarfederationen (ITF)

Vid mötet i Bombay var de fem engelska fackföreningsmännen närvarande Två av dem blev på traditionellt indiskt vis behängda med blomsterkransar — »ett tecken på att indiska hamnarbetare inte faster sig vid människors rastillhörighet», som Kulkarni sade, då han hälsade dem välkomna Därefter bad han en av dem, Alec Porter, att tala i delegationens vägnar Porter, som flera gånger avbröts av applåder från massmötet försäkrade att demonstranterna i London inte hade talat för den brittiska arbetarrörelsen »Tusentals engelsmän vill tillsammans med er arbeta för att skapa ett samhälle för alla raser där det är karaktären och inte hudfärgen som är det avgörande», sade Porter

Makhan Chatterjee, Calcutta, som är generalsekreterare för Indiens hamn och dockarbetarförbund meddelade därefter att styrelsen beslutat

att avblåsa planerna på en bojkott som en följd av den engelska delegationens försäkran

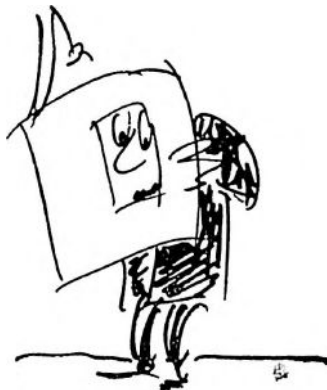
Synpunkt på Tibet

Dalaj Lamas presseklarerare Tenzig Thondup var en av de tibetanska delegaterna vid den nyligen avslutade konferensen för Moralisk uppdriftning i Panchgani Indien I ett anförande vid konferensen sade han bl a

»För nu är sedan kom vi till Indien fördrivna från Tibet av kineserna De utnyttjade misstro och oenighet mellan oss tibetaner Vi sköt skulden på andra nationer och ansåg att vi hade rätt Men nu måste vi erkänna att vi gjort mycket som var fel Vi var så upptagna av vart eget att vi inte kunde något ansvar för andra folk I Panchgani har jag lärt mig att det är självskicket som ligger bakom en sådan installation

Jag har varit sex år i Kina Jag sökte efter en lösning på problemen där men jag hade ingen erfarenhet av Guds ledning Nu tror jag att det Kina behöver är Moralisk uppdriftning »

Saxat och citerat

MIG TYCKS DET ATT BRISTEN PÅ ett självständigt tankande i Europa är farligare än bristen på en egen europeisk teknologi

Europa ser med ena ögat på Amerikas rikedomer och blir avundsjukt — men avundsjukan är en dålig rådgivare. För att lugna sitt samvete blanger man med det andra ögat mot de fattiga länderna. Men att blanga är inte en sympatiskt mänsklig egen-skap

Det är absolut nödvändigt med en mentalitetsförändring. Tyvärr kommer denna förändring inte att ske som ett resultat av de materiella framstegen

Det finns utopier som alltid förblir utopier. Andra är drömmar som en dag blir förverkligade. Erovringen av manen är en av dem. Ryssar och amerikaner kommer att förverkliga en annan gammal dröm: att föra jordens folk närmare varandra.

Louis Armand, fransk vetenskapsman medförfattare i Jean Jaques Servan Schreiberns bok »Den amerikanska utmaningen»

ENLIGT ALLA BEPROVADE TECKEN skulle vi leva i relativ trygghet och ro — och i avspant valbehag. Men det är alltså något odefinierbart som saknas

En vaken engelsman, som känner oss väl, har sagt en intressant sak om detta. Det som skandinavisk ungdom idag saknar är dramatik och spänning — på hemmaplan. De unga har alltid behov av ett odelat engagemang. De vill slåss för något nytt och banbrytande.

Men i de skandinaviska välfärdssamhällena finns det inte så många uppenbara och bastanta Jerikomurar att storma. Här finner vi en föräldrageneration som finpolerar ett socialt bygge som de vuxna själva har skapat. Och de kräver att de unga skall visa aktning och respekt för det de fått som gåva. Det skall de naturligtvis gora, men detta ensamt ger inte de unga utlopp för deras naturliga behov att gora en pionjärsats och deras längtan efter kamp och spänning.

Men just därför blir mycket av det unga upproret något famlande och konturlöst, en orolig jakt efter ett slagfält där krafterna kan provas. Ofta blir det något av ett uppror för upprorets egen skull, en avreagering av något som måste ut om man vill realisera något av sig själv. Därför går också de ungas blick så ofta ut över landets gränser till fjärran land och kontinenter där vår tids synliga dramatik verkligen utspelas.

Chefredaktör Reidar Hirsti
Arbeiderbladet Oslo, 24 5 1968

ARTHUR MILLERS SENASTE SKÅDESPEL *The Price* (Priset), är ett problemdrama, forkalkat i det senare 30-talets teknik och mentalitet. Under hela Millers tankande ligger overtygelsen att människan förändras och finner sin förlossning och återupprättelse till självrespekt, meningsfullhet och egenvarde endast genom samhällets förändring. Men problemdramats förutsättningar har slagits i stycken av 1900-talets katastrofer. Människans okuvliga geni för att gora det onda har reducerat doktrinen om samhällets avgörande inflytande till ett obetydligt lappverk.

Dramatiska författare som Beckett, Ionesco och Genet har övergivit den formanande ibsenska pek-fingervarningen till forman för en nervpirrande blick in i tillvarons egen avgrund. Den är enligt deras uppfattning motbjudande meningslös, medfött orättvis och helt absurd.

Framtiden kanske kommer att saga att de höll upp en sonsderlagen spegel framför vår tid, men för närvarande har de gjort Miller gammalmodig genom att flytta teaterns centrala brännpunkt från det sociologiska till det metafysiska.

Time Magazin, The Theater,
17 maj 1968

KRISTUS KOM HIT FÖR ATT GORA en bättre värld. Den värld som vi lever i är en ofullbordad värld. Mänskligheten är inte mycket mer än råmateriale. Nästan allt återstår annu att gora. Det är en jattelik uppgift — att omskapa världen.

Kristi samhälle är ett sunt samhälle. Dess metoder är fornuftiga. Detta samhälle är kant under namnet »Guds rike». Guds rike är ett samhälle, där de bästa människorna arbetar för de bästa målen med de bästa metoderna. Dess medlemmar är så många att ingen kan rakna dem. Dess metoder varierar lika mycket som den mänskliga naturen. Dess verksamhetsfält är världen. Det är ett socialt broderskap, men det erkänner Guds faderskap. Det föres inga protokoll där, ty de föres av historien. Det har ingen anmälningsavgift. Men var och en kan själv skriva in sig.

Det erkänner att frihet är människans främsta behov — frihet att sluta synda, att lämna lustarnas fängelse och skaka av sig det forflutnas bojor. Att arbeta med Kristi program och ignorera Kristus är att utnyttja solens ljus men ej dess energi.

Gudsrikets statsman är människor som inte får någon inspiration genom synlig erkänsla, vars liv forflyter medan det mal mot vilket de stravar. Fortfarande är för långt borta för att kunna uppmuntra dem som avstår från pråliga projekt och som får utstå massornas oförståelse. Därför att de arbetar med frågor som är före sin tid som t o m opponerar sig mot det till synes goda. Därför att en mer djupliggande ondska lurar där bortom.

Om ni vet något bättre så lev för det. Om inte, så i Guds och mänsklighetens namn, följ Kristi plan.

Professor Henry Drummond
Edinburgh Ur »The Greatest
Thing in the World»

Pedagogiskt i Göteborg

Goteborg »Den nya svenska skolan kommer aldrig att kunna förverkligas annat än genom ett nytt slags människor», hävdade rektor Sven Mäsen vid en weekend konferens om dagens och framtidens skola. Konferensen hade samlat lärare, föräldrar och ungdom från tio olika städer samt från Norge. Tillsynslarare Sten Westling presenterade slående exempel på fostran till demokrati i klassen, hur eleverna lart sig planera arbetet tillsammans med läraren och att göra upp konflikter och ha omsorg om varandra.

Under konferensen presenterade en göteborgsemble Peter Howards enaktare »Stegen». Planer utarbetades för en nordisk insats i den pedagogiska utvecklingen i Europa i samband med en internationell pedagogkonferens i Caux, Schweiz, 27 juli–11 augusti.

28 år i riksdagen

Stockholm »Kammarherre James Dickson (h), 69 år, amnar inte kandidera till hostens andrakammarval, av åldersskäl. I 28 år har han varit riksdagsman, ihardig representant för värden som kanske de flesta lämnat», skriver Dagens Nyheter i en femspaltig artikel den 22/5. »Han arbetar dagligen för 'Den nya människan'. Den som följer Moralisk upprustnings 'Fyra absoluter' absolut arlighet, osjalviskhet, renhet, kärlek», säger DN. Artikeln är en av de många i den svenska dagspressen under de senaste veckorna om Dickson, hans insatser i Sverige likväl som i internationella sammanhang och hans engagemang för Moralisk upprustning.

I blickpunkten

Caux, Schweiz 720 deltagare från 46 länder samlades under pingsten till Moralisk upprustnings konferens. Ett budskap från Italiens president Saragat lastes upp av stadsfullmäktiges ordförande i Bolzano, Sydtyrolen. Halsningar kom vidare från president Senghor i Senegal och kejsar Haile Selassie i Etiopien m fl. Generalsekreteraren för de fria fackföreningarnas landsorganisation på Cypern framförde från ledare för båda folkgrupperna och olika yrkesgrupper en inbjudan till europashow'n »Luta Er ut» att komma till Cypern.

Presenterat i Hollands TV

Haag, Holland Den 8 maj sände Hollands TV ett 10 minuters program om Moralisk upprustnings konferens centrum Caux. Efter en tillbakablick över Caux's historia presenterades sommarens program. Detta var det sista i en serie på tre program om Moralisk upprustning.

England — hem för immigranter

London BBC meddelade den 6 maj i sin nyhetssändning »Conrad Hunte, som representerat Västindien i cricket, sade igår kväll i Wolverhampton att allt fler immigranter håller på att lara sig hålla av England som sitt eget hem och att de slagit sig ner här lika mycket med tanke på vad de kan göra för England som för vad de själva kan få ut av landet. Han hävdade att England hade en nyckelställning när det gäller att skapa ett harmoniskt samhälle, som kan bli en förebild för hela världen.»

Conrad Hunte's tal i Wolverhampton citerades också i en rad indiska tidningar. England har för närvarande 1½ miljon färgade immigranter. Halften av dem kommer från Indien och Pakistan.

Finsk ungdom i aktion

Helsingfors Kyrkoman, riksdagsman, industriman, arbetare och ungdom fyllde den 26 maj den sista varförställningen i Helsingfors av Sing Out trupperna från Helsingfors, Tammerfors och Jyväskylä. Pertti Visuri, Jyväskylä, sade »Vi ungdomar vill ha handling och ideal. Detta har jag funnit i Sing Out. Om man vill uppnå någonting, måste man börja med sig själv. Därför har jag liksom tusentals andra givit mitt liv till Gud. För en ung människa är det den naturliga saken i världen att lyssna till Gud och lyda. Vi har foresatt oss att ingen skall förbli åskådare.»

Istället för status quo

Bolkesjø, Norge Ett hundratal norrmän och svenskar överlade under pingsten hur ett nytt samhälle skulle kunna skapas genom en revolution i människors istället för att stötta upp status quo.

Kulturredaktör Erik Egeland och lektor Erling Forland, Oslo, analyserade i sina föredrag de krafter som skakat Europa under den senaste tiden. Dr Öyvind Skard, som är den norska arbetsgivarforeningens chef för personalutbildning, redogjorde för de egenskaper som krävs idag för att bryta igenom byråkratin i det moderna samhället. Ombudsman John Söderlund, Norrköping, och godsägare Ove Jensen, Varmland, värdade till Norge att investera människor och materiella resurser för att bistå Indien med att mota dess behov. Femton lärare diskuterade den utmaning som utvecklingen bland studenterna ställt hela undervisningen inför. En gymnasielärare sade »Vi är annorlunda, när vi reser från den här konferensen än när vi kom. Vi har funnit nya prioriteter i dagens situation.» Man beslutade att sända en delegation av lärare till den pedagogiska konferensen i Caux under juli-augusti.

Vetenskapen -

Forts från sid 3

past mer an 10 % av vart vassen som beharskas av tanken och reflektionen Resten dirigeras av irrationella krafter och faktorer Och har befinner sig en vetenskapsman i ungefär samma situation som andra människor Kampen mellan de larda kan vara lika lidelse full som alldagliga slagsmål mellan vanligt folk Saklighet ar en installning som inte bara ar en foljd av ett omfattande kunnande utan också av våra mest djupgaende karaktersegen skaper Att saga »Jag har haft fel» - ar det lattare att saga och praktiseras det oftare i akademiska kretsar an på andra håll? Knappast

☆

Men det finns ytterligare en punkt som kanske ar den viktigaste Vetenskapen kan saga oss mycket - och den kommer hela tiden med mer - om den varld vi lever i Nar det galler att konstatera fakta och klarlagga for loppen då måste vi vanda oss till fackmannen, specialisterna De ar inte ofelbara, men de vet i varje fall mera om vår varld an andra Men en vetenskapsman har ingen auktoritet att saga oss hur varlden borde se ut vad vi skall och bor gora Datamaskiner kan inte ersatta samvetet Har kommer något annat in - har ar vår vilja, var kansla, vårt samvete de avgorande faktorerna

De varden som ar avgorande for mitt liv och mina handlingar harror fran andra kallor an vetenskapens teorier Ett mål, en mening med livet - vars betydelse psykologen Viktor Frankl så starkt framhåvt - ar något som ingen vetenskap kan ge oss En livsinställning växer inte upp ur sidorna i en bok

Det trodde jag visserligen själv under en lång tid! Under min studie tid trodde, eller i varje fall hoppades, jag att studiet av i första hand filosofi skulle kunna bli en ersättning for den livsaskådning som rasat ihop for mig Det slutade med en besvikelse, och måste sluta på det sättet Ett vetenskapligt studium kan ge en stora varden, men en forpliktande livssyn - knappast Varfor inte? Låt mig peka på två orsaker

1) Vetenskapens resultat ar inte tillrackligt *sakra* De ar overgaende, de andras Detta framgår av de stora systemens ode De filosofiska systemens historia liknar narmast en ruin hog

2) Vetenskapliga teorier ar inte tillrackligt *forpliktande* De går inte tillrackligt djupt, engagerar inte tillrackligt En vetenskaplig formel ar inte något som jag kan leva for och satsa allt på Faktum ar val att i det ogonblick jag engagerar mig for ett varde - det hogsta jag kanner till - da ar jag på god vag att finna en livsaskådning En teori kraver bevis Ett varde kraver engagemang

☆

Envar av oss har val tvingats att stanna inför frågeställningen kommer demokratin att kunna havda sig i den forändrade varlden av idag - expert samhället? Vilka ar demokratin for utsattningar? En grundläggande for utsattning ar i varje fall den, låt oss saga tro eller det påstående att vi alla har fått ett samvete och ett sunt fornuft som satter oss istånd att fatta riktiga beslut om rätt och fel - NB forutsatt att vi kan utgå från klart och arligt presenterade fakta Det ar har som sakkunskapen kommer in i bilden som vi behover experterna, de som vet mer an vi i alla detaljfrågor och som kan reda ut och darigenom forenkla de problem som skall losas Experterna skall utreda, men det ar vi alla som i sista hand skall fatta besluten For Platon var en sådan tanke rena darskapen »Den stora massan kan inte filosofera», sade Platon »Den har inga kvalifikationer for att vara med om att styra staten» Men Platon kunde med sin intellektualistiska människosyn inte inse att den stora massan de som inte kan filosofera, kan besitta lika mycket kansla och god vilja, offervilja och idealitet som experten vid det grona bordet Och vi måste komma ihåg att vetande och expertis i och for sig ar ambivalenta - de kan användas i både goda och onda syften Tekniken for ser oss med kylskap eller atombomber, liksom psykologin kan användas till att utveckla en människosjal - eller till kinesisk hjarntvatt! De avgorande besluten i frågor som rör oss alla måste fattas inte bara med hjälp av kunskaper och expertis och intellekt utan också hela vårt moraliska engagemang Har kan det vara ide att påminna om Abraham Lincolns ord ett i hogsta grad giltigt program for en demokratisk regim det galler »att gora det ratta i samma utsträckning som Gud låter oss se vad som ar rätt - as God gives us to see the right»

Gi barna

FFF

(FUHR FLYTENDE FRUKT)

SUNN NÆRENDE VITAMINRIK

RÅ EPLES/AFT - GIR HELSE OG KRAFT

LEGEMIDDEL

HURTIGVIRKENDE

Førstehjelp ved smerter, hodepine, forkjølelse

Mot smerter

PARALGIN

Voksne 1-2 tabl ad gangen
Inntil 4 ganger daglig
Barn ½-1 tabl ad gangen

Welfa

- også for dem som ikke tåler acetylsalicylsyre!

På apotek - uten resept
WEIDERS FARMASØYTISKE A/S OSLO

*Støtt
sjøredningssaken*

TØNNEVOLDS REDERI A.S
GRIMSTAD

**SVAKSTRØM
ER VÅR
STYRKE**

Vår spesialitet
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S
Radhusgt 3, Oslo 1

JERN ENGROS

SVESTFOLD JERNLAGER

Tønsberg

NOPÅL
nines

ØIVIND LORENTZEN
OSLO

LEGEMIDDEL FRA

*Novid
hurtig
lindring*

ved hodepine
NOVID

tas oppløst i vann

Novid gir hurtig lindring ved hodepine, reumatisme, nervesmerter, tannpine, menstruasjonsmerter og forkjøleelsesubehag. Novid i vann er behagelig i bruk og skånsom selv for omfintlige møver. Uten resept på apotek og medisinsutvalg. Flar og foliepakning à 20 tabletter samt glass à 40 og 100 tabletter.

Novid - befriende lett å ta.

NYEGAARD & CO AS OSLO

han fragar efter
Mr. Lemon Lime,
varldens bas'a juice pulver - - -

Uppfriskande citronpulver naturell — latt att ha med pa resan

Dernings AB
Goteborgs Frihamn